

ผนวก ก

โครงการอุทยานประวัติศาสตร์

แนวคิดในการบูรณะแหล่งโบราณวัตถุและโบราณสถานทั้งในการอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติในรูปของ "อุทยานประวัติศาสตร์" กรมศิลปากรได้เสนอแผนอนุรักษ์ส่งเสริมศึกษาทางศิลปวัฒนธรรม ให้มีการบูรณะปรับปรุงกลุ่มโบราณสถานสำคัญเรียกว่า "อุทยานประวัติศาสตร์" โดยตั้งแต่ พ.ศ. 2519 รัฐบาลได้เห็นชอบให้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) โดยมีโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นอุทยานประวัติศาสตร์แห่งแรกที่เปิดดำเนินการ ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) กรมศิลปากรได้รับการสนับสนุนให้ขยายโครงการอุทยานเพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง ซึ่งปัจจุบันมีโครงการที่ดำเนินการในรูปของอุทยานประวัติศาสตร์ของชาติ รวมแล้วทั้งสิ้น 10 โครงการ

แหล่งโบราณสถานสำคัญที่กรมศิลปากร ได้กำหนดแผนดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟูบูรณะในลักษณะ "อุทยานประวัติศาสตร์" มี 10 โครงการ คือ

1. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
2. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา จังหวัดพระนครคีรีอยุธยา
3. อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์
4. อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
5. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี
6. อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
7. อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จังหวัดนครราชสีมา
8. อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี
9. อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
10. อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี

โดยมีอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ เป็นอุทยานประวัติศาสตร์แห่งแรกที่มีพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2530 ต่อมาอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง (เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2531), อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย (เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531), อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย (เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2532), อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี (เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2532)

ตัดตอนจาก กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, "มรดกไทย อุทยานประวัติศาสตร์." ใน *มรดกของชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2533, หน้า 139-141.